

Innspill til Regjeringen i forbindelse med ny langtidsplan for Forsvarssektoren

Norge står nå i sin mest usikre tid siden 30 tallet. Krigen i Ukraina er sjokkerende brutal og har avslørt at en langvarig og blodig krig dessverre ikke tilhører fortiden. På bakgrunn av den russiske forakten for den rettsbaserte verdensorden og troen på sin egen alternative orden der makt gir rett, står vestlige demokratier overfor et viktig spørsmål. Er Norge og vestlige demokratier, spesielt i Europa, villige og i stand til å kjempe for våre verdier og demokratiet?

Den kollektive viljen i så måte uttrykkes best gjennom det enkelte lands vilje til å investere i vår felles sikkerhetsorganisasjon, NATO. NATO sin nye sikkerhetsstrategi fra 2022, reviderte planverk og den nye styrkestrukturen krever mer av medlemslandene. Det er enighet i alliansen om at forsvarsbudsjettene må opp som en forutsetning for økt operativ evne. Samtidig nøler Norge. Det var et overraskende stort sprik mellom regjeringens pressekonferanse i begynnelsen av mai om styrking av forsvarsbudsjettene og takten i det, og så vel forsvarskommisjonen som forsvarssjefen sine vurderinger av det samme bare dager og uker senere.

Operativ evne i denne kontekst handler om reaksjonsevne, kampkraft og utholdenhet. Det er kostbart å holde seg med et forsvar i fredstid. Å understøtte et forsvar i krig er krevende å forestille seg for en nasjon som ikke har opplevd krig på generasjoner. Like vanskelig er det å prioritere forsvar i konkurranse med andre samfunnsmessige behov. Likeså er det det som må gjøres nå. Krigen i Ukraina viser hva som kreves av en nasjon i krig. Hele bredden av totalforsvaret må involveres. Det sivile samfunn må ha evne til å motstå vilkårlige angrep i hele dybden og bredden av nasjonen i alle samfunnsfunksjoner. Sivile skader må forventes. Samtidig vil vår militære evne til å motstå og nedkjempe et væpnet angrep mot Norge og våre allierte være avgjørende. Uten et reelt forsvar må nasjonen igjen redusere sin sikkerhetsambisjon til motstandskamp og ikke forsvarskamp. Det vil være katastrofalt.

Det norske forsvarskonseptet består av nasjonal evne, bilaterale avtaler og NATO, i rammen av totalforsvaret. Den nasjonale evnen er det eneste vi fullt og helt styrer selv. Det er også den som er forutsetning for de to andre. Dersom vi ikke er villige til å sette vårt forsvar i den stand som alliansen forventer, slik sikkerhetssituasjonen betinger og som flere utredninger anbefaler, kan vi risikere at allierte vil nøle med å bruke sine ressurser på oss. Det åpenbare spørsmålet våre allierte kan stille er hvorfor de skal bruke penger og i ytterste konsekvens ofre sine sønner og døtres liv for vår sikkerhet - når vi ikke er villige selv. Det er umulig å si at vi ikke har råd. Norge er et av verdens rikeste land og har alle forutsetninger for å styrke vår egen evne. Den nasjonale evnen er det forhandlingskortet vi har i fredstid for å vise både Russland og våre allierte om vi er villige og i stand til å kjempe. Et sterkt nasjonalt forsvar gir dermed reell evne til å forme våre sikkerhetsomgivelser i tråd med norske interesser. Interessene til gratispassasjerer blir derimot i liten eller ingen grad bli tatt hensyn til.

Kavaleriklubben er generelt bekymret over Norges manglende vilje til å etterleve NATOs forventning og dermed til å sette Forsvaret i den stand som kreves. Dog er vårt interesse- og kompetansefelt primært

knyttet til landstriden. Hæren har vært gjenstand for en kraftig reduksjon etter slutten på den kalde krigen og er i dag under kritisk masse. **En brigade er minst to for lite.** Brigaden er den primære kampenheten i landstyrker fordi det er der man knytter sammen kampbataljoner og støttebataljoner til et kampsystem som er integrert med resten av Forsvaret og våre allierte. En brigade må kunne slåss landstriden, gjennom å kombinere evnene til å forflytte enheter på slagfeltet, beskytte seg mot fiendtlig ild, bekjempe en motstander og viktigst av alt - gjøre dette så lenge som krigen varer. De som har argumentert for at moderne kriger kun varer timer og dager har blitt kraftig motbevist i Ukraina.

Det er helt åpenbart at Norge må være forberedt på å kunne kjempe i en langvarig krig som inneholder de tradisjonelle elementene som kamp om viktig terreng og bekjempelse av fiendtlige styrker. Viktig terreng er avgjørende for alle parter som ønsker å skape avgjørelse i krig, mens kjernen i krig er å nedkjempe den militære evnen til et nivå der politikerne har mistet handlefriheten og blir tvunget til forhandlingsbordet. Det er en logikk vi heller ikke kommer utenom.

Kavaleriklubben mener satsingen på en moderne mekanisert hær er riktig. Styrkingen i Finnmark er fornuftig, etablering av den fjerde bataljon til Brigade Nord er påkrevd og Forsvarssjefens anbefaling om å etablere Brigade Sør er nødvendig. Dette borger også for et utvidet operativt og faglig samarbeid mellom de nordiske landene. Dagens flåte av kritisk materiell som stridsvogner, artilleri og stormpanservogner er imidlertid på et absolutt minimum. Kavaleriklubben tar til etterretning at regjeringen ikke valgte å utløse den siste opsjonen på kjøp av ytterligere Leopard 2A8 NO, men ber regjeringen likevel revurdere antallet for å fylle fremtidig struktur og sikre nasjonal utholdenhet. En tilstrekkelig mengde stridsvogner, stormpanservogner og artilleri vil gi nødvendig fleksibilitet for nasjonale styrker og for allierte som kommer oss til unnsetning. Det er krevende å frakte inn slikt tungt materiell i en situasjon der Russland forstyrrer sjø- og landrutene med langtrekkende ild. Økt volum og derved utholdenhet hos våre landstyrker vil også gjøre oss i stand til å imøtekomme våre allianseforpliktelser og forventninger fra NATO og nære allierte om å stille større styrker til kollektiv sikkerhet og innsats- fortrinnsvis i Norden, men også andre innsatsområder.

Tiden for handling er nå. Det er lang ledetid for moderne militært materiell. Russland har tatt store tap og vil bruke noen år på å reetablere sine kapasiteter. Det betyr i beste fall, og om krigen i Ukraina ikke sprer seg, at Norge og NATO har et lite forsprang på Russland. Det er bred enighet om at Russland vil øke sin militære produksjon, både for å lykkes i Ukraina og for å posisjonere seg for en langvarig stormaktsrivalisering. Dersom vi om noen år befinner oss i en situasjon der vår nøling kombinert med russisk handling har ført til en omvendt asymmetri, der Russland føler seg sterkere, kan faren for horisontal eskalering øke drastisk. En kraftig styrking av Forsvaret og Hæren, gjennom å etablere potente brigader både i sør og nord, vil styrke vår nasjonale operative evne og samtidig være et substansielt bidrag til forsvaret av Norden og NATO for å sikre fremtidig fred og sikkerhet. Nøkkelen her er snarlige og hardføre bevilgninger som sikrer nødvendig bemanning, kompetanse og antall plattformer med robust logistikk som forutsetning for tilstrekkelig reaksjonsevne, kampkraft utholdenhet i Hæren.

For Kavaleriklubben
Rittmester Øyvind Isachsen
isachsen@kavaleriklubben.no
Tel 9288 8890